

Kodeks Etyki Farmaceuty Rzeczypospolitej Polskiej

Preambuła

Zasady etyki zawodowej farmaceuty wynikają z samodzielnego charakteru tej profesji medycznej – zawód farmaceuty to zawód zaufania publicznego. Kodeks Etyki Farmaceuty Rzeczypospolitej Polskiej jako kodeks profesjonalizmu zawodowego zawiera wskazania powinności moralnych, obowiązków, umiejętności i kompetencji zawodowych oraz określa co jest w zawodzie istotne, pożądane, dobre, moralne i słuszne, a co naganne.

Dbałość o przestrzeganie zasad zawartych w Kodeksie Etyki Farmaceuty i przekazywanie ich studentom farmacji jest moralnym obowiązkiem każdego farmaceuty, a egzekwowanie wierności tym zasadom spoczywa na władzach samorządu zawodowego.

Wymienione w kodeksie zasady postępowania obowiązują wszystkich farmaceutów, niezależnie od formy, w jakiej zawód jest wykonywany oraz niezależnie od środków komunikacji użytych przez farmaceutów podczas wykonywania zawodu

Część ogólna

Art. 1.

1. Farmaceutę obowiązują, wypracowane przez pokolenia, zasady etyki ogólnoludzkiej.
2. Zasady etyki ogólnoludzkiej zobowiązują Farmaceutę do przestrzegania praw człowieka i dbania o godność zawodu, którego członkiem staje się on w chwili otrzymania prawa jego wykonywania.
3. Każde zachowanie Farmaceuty podważające zaufanie do zawodu jest naruszeniem godności tego zawodu.
4. Naruszeniem godności zawodu jest w szczególności każde zachowanie Farmaceuty, które wykracza poza dobro nadrzędne, jakim jest dobro pacjenta – jednostki jedynej i niepowtarzalnej.

Art. 2.

1. Powołaniem Farmaceuty jest troska o osoby powierzone jego umiejętnościom fachowym.
2. Farmaceuta nie może posługiwać się swą wiedzą i sprawnością zawodową w zachowaniach sprzecznych ze swoim zawodowym powołaniem.

Art. 3.

1. Farmaceuta, będąc osobiście odpowiedzialnym za wykonywaną pracę, jest wolny w podejmowaniu swoich zachowań, zgodnie ze swym sumieniem i współczesną wiedzą medyczną.
 - 1a. Swoboda i niezależność przy wykonywaniu działań zawodowych farmaceuty stanowią gwarancję ochrony praw pacjenta oraz godności zawodu farmaceuty.
 - 1b. Farmaceuta wykonuje zawód pod własnym imieniem i nazwiskiem. Zasadę tę stosuje się także do oznaczania jakiejkolwiek działalności prowadzonej przez farmaceutę w ramach wykonywania zawodu farmaceuty.

1c. Zabronione są wszelkie zachowania farmaceuty, w tym czynności faktyczne lub prawne, w szczególności umowy i inne zobowiązania, których konsekwencją może być ograniczenie swobody lub niezależności zawodowej farmaceuty.

1d. Zabronione jest umożliwienie w jakikolwiek sposób innej osobie lub podmiotowi wykonywania zawodu farmaceuty pod imieniem i nazwiskiem danego farmaceuty.

1e. Zabronione jest kontrolowanie innego farmaceuty lub prowadzonej przez niego działalności wykonywanej w ramach zawodu farmaceuty, w sposób i na zasadach naruszających obowiązujące przepisy prawa, w tym dotyczące tworzenia i prowadzenia aptek ogólnodostępnych, zasady etyki i deontologii zawodowej lub uchwały Krajowego Zjazdu Aptekarzy.

1f. farmaceuta nie może dopuścić do bycia kontrolowanym w zakresie prowadzonej przez niego działalności wykonywanej w ramach zawodu farmaceuty w sposób i na zasadach naruszających obowiązujące przepisy prawa, w tym dotyczące tworzenia i prowadzenia aptek ogólnodostępnych, zasady etyki i deontologii zawodowej lub uchwały Krajowego Zjazdu Aptekarzy.

1g. Farmaceuta sprawujący opiekę farmaceutyczną, udzielający usług farmaceutycznych lub wykonujący zadania zawodowe farmaceuty odmawia wykonywania polecenia ograniczającego swobodę lub niezależność zawodową i nie jest w tym zakresie związany poleceniem służbowym, chyba że obowiązek wykonania polecenia wynika z innych obowiązujących przepisów.

1h. Farmaceuta informuje organy samorządu zawodu farmaceuty o każdej próbie ograniczenia swobody i niezależności.

2. Mechanizmy rynkowe, naciski społeczne lub wymagania administracyjne nie zwalniają Farmaceuty z przestrzegania zasad etyki zawodu.

Art. 4.

Szacunek dla chorego powinien wyrażać się w jednakowym wykonywaniu przez Farmaceutę czynności zawodowych wobec każdego, kto korzysta z umiejętności Farmaceuty – bez względu na wiek, płeć, rasę, wyposażenie genetyczne, narodowość, wyznanie, przynależność społeczną, sytuację materialną poglądy polityczne lub inne okoliczności.

Art. 5.

1. Znając wagę swego zawodu, Farmaceuta dba o budowanie i autorytet samorządu zawodowego.

2. Obowiązkiem Farmaceuty jest aktywne uczestnictwo w działalności samorządowej i pozytywne kształtowanie jego wizerunku wśród członków zawodu i w społeczeństwie.

3. Farmaceuty wybrani do władz lub organów samorządu zawodowego zobowiązani są do działania na rzecz tego samorządu oraz do powstrzymania się od wszelkich zachowań mogących powodować powstanie konfliktu interesów.

Część szczegółowa

Rozdział I FARMACEUTA WOBEC PACJENTA

Art. 6.

1. Farmaceuta sprawuje swe obowiązki wobec pacjenta ze zrozumieniem odpowiedzialności za zdrowie i życie człowieka.
2. Farmaceuta nie może tłumaczyć przekroczenia zasad etyki i godności zawodu powoływaniem się na sugestie lub wymagania pacjenta.

Art. 7.

1. Stosunek Farmaceuty do pacjenta oparty jest na zaufaniu.
2. Farmaceuta używa swej całej wiedzy i umiejętności dla przekazania pacjentowi odpowiednich w jego dolegliwościach środków leczniczych, dbając przy tym o przekazanie mu rzetelnej, pełnej i zrozumiałej informacji o produktach leczniczych i wyrobach medycznych.
- 2a. Farmaceuta, polecając pacjentowi produkt leczniczy, wyrób medyczny lub jego wyposażenie, środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub suplement diety, kieruje się aktualną wiedzą, kryterium skuteczności oraz bezpieczeństwa stosowania poleconego produktu, wyrobu, środka lub suplementu.
- 2b. Wyboru lub rekomendacji, o których mowa w ust. 2a, farmaceuta dokonuje kierując się dobrem pacjenta.
- 2c. Farmaceuta nie narzuca swych świadczeń lub usług pacjentom oraz nie pozyskuje pacjentów w sposób niezgodny z zasadami etyki i deontologii zawodowej oraz zasadami lojalności wobec innych farmaceutów.
3. Farmaceuta dba o to, aby czynności zastrzeżone dla Aptekarza były wykonywane tylko przez osoby uprawnione.

Art. 8.

Każda pomyłka merytoryczna popełniona podczas czynności zawodowych Farmaceuty musi być niezwłocznie naprawiona dla zapobieżenia jej skutkom.

Art. 9.

Farmaceuta odmawia wykonania czynności zawodowych, jeżeli warunki wykonywania pracy nie gwarantują jakości sporządzanego lub wydawanego leku.

Art. 10.

1. Farmaceuta zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy wiadomości dotyczących stanu zdrowia pacjenta oraz wszystkiego, czego dowiedział się w trakcie lub w związku z wykonywaniem czynności zawodowych. Śmierć pacjenta nie zwalnia z obowiązku dochowania tajemnicy.
2. Postanowień ust. 1 nie stosuje się, w przypadku, gdy:
 - 1) tak stanowią przepisy odrębnych ustaw;
 - 2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia pacjenta i innych osób;
 - 3) pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy;

4) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o pacjencie związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych innym osobom wykonującym zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń.

3. W sytuacjach, o których mowa w ust. 2, ujawnienie tajemnicy może nastąpić jedynie w niezbędnym zakresie.

4. Wydanie polecenia służbowego nie zwalnia farmaceuty z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

Art. 11.

(uchylony)

Art. 12.

W sytuacjach zagrażających życiu pacjenta. Farmaceuta może wydać lek według swej najlepszej wiedzy zawodowej.

Art. 13.

(uchylony)

Rozdział II ZASADY POSTĘPOWANIA WOBEC ZAWODU, NAUKI I SAMORZĄDU

Art. 14.

1. Farmaceuta ceni i szanuje swój zawód oraz chroni jego godność.
2. Świadom ciągłego postępu w nauce Farmaceuta stale doskonali swe umiejętności zawodowe i przekazuje je swoim współpracownikom.
3. Moralnym obowiązkiem Farmaceuty jest kształtowanie u rozpoczynających pracę zawodową młodych kolegów wzorców kultury, poszanowania człowieka, nawyku sumienności i odpowiedzialności za wykonaną pracę.

Art. 15.

Farmaceuta tworzy opinię o całości zawodu, wobec czego musi powstrzymywać się od jakiegokolwiek zachowania, które mogłyby spowodować naruszenie dobrego imienia pozostałych członków zawodu.

Art. 16.

Farmaceuta otacza szacunkiem historię i tradycję zawodu oraz dba o wszelkie zabytki kultury materialnej farmacji.

Art. 16a.

1. Farmaceuta uczestniczący w badaniach naukowych zobowiązany jest do ścisłego przestrzegania zasad ich prowadzenia oraz rzetelnego przedstawiania wyników i formułowania wniosków.

2. Farmaceuta przedstawiający wyniki badań, prezentacje, opracowania lub publikujący jakiegokolwiek treści w oparciu o dostępną literaturę lub materiały, zobowiązany jest do przestrzegania praw autorskich.

3. Niedopuszczalne jest dopisywanie swego nazwiska do treści prezentowanych przez innych autorów, wykorzystywanie bez zgody autorów lub pomijanie ich nazwiska albo nazw zespołów a także źródeł pochodzenia informacji.

Art. 17.

Farmaceuta okazuje w każdej sytuacji należyty szacunek i pomoc dla seniorów zawodu i kolegów pozostających w stałej lub czasowej niepełnosprawności.

Art. 18.

1. Farmaceuta w każdej sytuacji zawodowej zawiera z pracodawcą lub pracownikiem taką umowę, która gwarantowałaby Farmaceutcie możliwość wykonywania zawodu zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym Kodeksie Etyki Farmaceuty RP.

2. Stosunki między Farmaceutami opierają się na wzajemnym szacunku, lojalności, koleżeństwie i solidarności. Wzajemna ocena powinna być sprawiedliwa, a bezstronna krytyka przekazywana przede wszystkim osobie zainteresowanej.

3. Farmaceuta wszelkie uwagi o dostrzeżonych błędach w postępowaniu innego farmaceuty powinien przekazać przede wszystkim temu farmaceucie. Jeżeli dostrzeżony błąd może spowodować poważne zagrożenie dla życia lub zdrowia pacjenta, konieczne jest poinformowanie właściwej izby aptekarskiej.

4. Farmaceuta powinien zachować ostrożność w formułowaniu opinii o działaniu innego farmaceuty, w szczególności opinii mogącej podważyć jego autorytet lub go dyskredytować.

5. Poinformowanie izby aptekarskiej, o którym mowa w ust. 3, nie stanowi naruszenia zasad etyki i deontologii zawodowej.

Art. 18a.

1. Farmaceuta pełniący funkcje nadzorcze nad pracą innych osób, zobowiązany jest przeprowadzać czynności służbowe w sposób rzetelny z zachowaniem zasad rzeczowości, nienaruszający godności farmaceutów oraz innych podległych mu osób, bez narażania ich na jakiegokolwiek poniżenie opinii publicznej wśród współpracowników, lub bez narażenia ich na utratę zaufania do wykonywanego zawodu.

2. Farmaceuta kontrolujący pracę innych farmaceutów powinien, w miarę możliwości, zawiadomić ich wcześniej, aby umożliwić im obecność w czasie kontroli i bezpośrednie przekazanie uwag o jej wynikach.

Art. 19.

1. Farmaceuta nie reklamuje siebie oraz swoich usług. Nie uczestniczy w reklamie usług farmaceutycznych, jak i ich promocji niezgodnej z prawem lub dobrymi obyczajami.

1a. W przypadku farmaceuty wykonującego zawód poza apteką, reklamy nie stanowi informacja o:

1) adresie wykonywania zawodu;

2) rodzaju i zakresie wykonywanej działalności;

3) tytułach zawodowych i naukowych posiadanych przez farmaceutę, a także odbytych formach ustawicznego rozwoju zawodowego,

-pod warunkiem, że jest prawdziwa, obiektywna, dokładna, kompletna i rzetelna, rozpowszechnia ją wyłącznie farmaceuta, którego dotyczy, a cel, treść, forma lub sposób jej rozpowszechniania nie ma cech reklamy, w tym dotyczącej farmaceuty lub jakiegokolwiek innego podmiotu.

1b. Zakazane jest reklamowanie przez farmaceutę produktów leczniczych, wyrobów medycznych, suplementów diety, a także żywności specjalnego przeznaczenia, oraz uczestniczenie w każdej innej reklamie, która mogłaby naruszać godność zawodu farmaceuty lub podważać zaufanie do tego zawodu.

2. Farmaceuta unika działalności przyczyniającej się do zwiększania konsumpcji produktów leczniczych.

Art. 20.

1. Farmaceuci solidarnie i rzetelnie wspierają działalność swego samorządu, którego zadaniem jest zapewnienie należytej pozycji zawodu w społeczeństwie.

2. Podejmując krytykę działania organów samorządu. Farmaceuta zobowiązany jest przeprowadzić ją najpierw w swoim środowisku.

Art. 21.

Farmaceuta wypełnia obowiązki z najwyższą starannością, kierując się uchwałami i postanowieniami władz oraz dobrze rozumianymi zadaniami i interesami samorządu.

Art. 21a.

1. Farmaceuta za wykonywanie czynności zawodowych pobiera stosowne wynagrodzenie.

2. Czynności zawodowe wykonywane przez farmaceutę poza stosunkiem pracy, podlegają wynagrodzeniu na podstawie odrębnie zawartej umowy.

3. Wynagrodzenie za usługi farmaceutyczne świadczone przez farmaceutę, uwzględnia rodzaj wykonywanej usługi oraz posiadane przez niego kwalifikacje i umiejętności zawodowe.

4. Wykonywanie czynności zawodowych bezpłatnie przez farmaceutę, nie może łączyć się z reklamą podmiotu prowadzącego działalność, w której czynność ta jest wykonywana.

Art. 22.

Farmaceuta zobowiązany jest do aktywnego współdziałania z pozostałymi członkami samorządu we wszystkich sprawach dotyczących zawodu.

Art. 23.

Zawinione niepłacenie składki członkowskiej jest poważnym naruszeniem zasad etyki zawodowej.

Rozdział III

ZASADY POSTĘPOWANIA WOBEC SPOŁECZNOŚCI ZAWODOWEJ I WSPÓŁOBYWATELI

Art. 24.

Farmaceuta zachowuje dobre obyczaje i dobrą praktykę obowiązującą przy wykonywaniu zawodu farmaceuty w kontaktach z przedstawicielami przemysłu farmaceutycznego i nie angażuje się w działania mogące narazić autorytet zawodu lub zawieść zaufanie publiczne.

Art. 25.

1. Farmaceuta dba o racjonalną terapię środkami leczniczymi nie umniejszając praw chorego a jednocześnie zapobiega nadużywaniu i marnotrawieniu leków.
2. Niedopuszczalne jest pozyskiwanie dochodów w sposób niezgodny z zasadami etyki i deontologii zawodu.

Art. 26.

1. Farmaceuta nie przekracza swoich kompetencji w zakresie wykonywania usług, do których nie jest przygotowany merytorycznie.
2. W razie wątpliwości przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z konsultacji innego Farmaceuty.
3. Udzielanie konsultacji jest obowiązkiem Farmaceuty.

Art. 27.

Aptekarz, wykorzystując swe umiejętności zawodowe i pozycję w społeczeństwie, uczestniczy w działaniach na rzecz środowiska naturalnego, szerzy wiedzę o prozdrowotnym sposobie życia oraz bierze udział w przeciwdziałaniu patologiom społecznym.

Rozdział IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Art. 28.

W przypadkach nieprzewidzianych w Kodeksie Etyki Farmaceuty RP, Farmaceuta postępuje zgodnie z zasadami potwierdzonymi w orzecznictwie Naczelnego Sądu Aptekarskiego oraz uchwałach organów samorządu aptekarskiego.

Art. 29.

(uchylony)